

Lucas 14:16 en 23

In deze gelijkenis wordt:

1 genodigd

2 geweigerd

3 gedwongen

4 gekomen

Gemeente,

25 jaar geleden mocht ds H. Verheul, nu emeritus predikant van de hersteld hervormde kerk te Woudenberg, mij in de hervormde gemeente Haafden bevestigen met deze tekst. Dwing ze in te gaan. En van Christuswege bond hij me toen de noodzaak op het hart om zielen te winnen voor Jezus. Opdat zondaren zullen ingaan. En, zo zei hij, waak en bid dat je niet na anderen geroepen te hebben, zelf buiten zult blijven.

Dinsdagavond heb ik de preek nog eens beluisterd. En dat zouden we meer moeten doen. Dat kan ik alleen maar aanraden. Luister na zoveel jaar nog eens terug. De preek van je huwelijk, de avond voor je zoveeljarige trouwdag, de preek van de doop van je kinderen, voor hun verjaardag bijv., de preek toen je zelf gedoopt bent, toen je in het ambt bevestigd bent. Vergeten is heel erg in de Bijbel. Gods woorden vergeten vooral. Gedenken is zo'n zegen. Gedenken de woorden die God bij zulke gelegenheden heeft laten spreken. We zouden dat veel meer moeten doen.

Het is een soort van gelijkenis die Jezus uitspreekt in Lucas 14. Want die zekere man dat is God. God de Vader. Die een grote maaltijd bereid. De maaltijd van Zijn Koninkrijk. En dat God Zijn Koninkrijk vergelijkt met een maaltijd dat geeft aan dat het een rijk van ontmoeting en van vreugde is. De maaltijd is bedoeld als ontmoeting. Uitwisseling van gedachten, delen van gebeurtenissen, vragen naar elkaars belevenissen. Gemeenschap. Gods Koninkrijk is het Koninkrijk van de gemeenschap van de HEERE met Zijn volk. Hij opent Zijn gedachten voor hen, Hij laat hen delen in Zijn liefde, hij opent Zijn hart. De maaltijd is ook iets van vreugde. Zeker een bijzondere maaltijd tgv een huwelijk of verjaardag, dat is vreugde. Gods Koninkrijk is een rijk van vreugde. Van vreugde in Hem en Zijn heil. Niet voor niets vergelijkt de Heere Zijn rijk ook wel met een bruiloft. Gods Koninkrijk: een heerlijk iets. Laten we die indruk ook altijd maar geven en uitstralen.

1 genodigd

Dan gaat het over mensen die genodigd zijn. Dan moeten we allereerst denken aan het Oude Testament. Het volk Israel. Gods verbondsvolk. Door de profeten genodigd tot het heil. De profeten hebben het gezegd: Gods rijk komt. In de Messias zal God Zijn rijk vestigen en verzamelen uit Israel en de volken. Maar Israel was het genodigde volk. Vanuit Gods verbond. Israel wist het: Gods rijk komt als de Messias daar is. En toen kwam de dag, de tijd dat het zover was. Gods koninkrijk is nabij gekomen. De maaltijd is gereed. Jezus is gekomen. De rijke man zendt zijn dienstknecht uit om te zeggen: komt want alle dingen zijn

gereed. Zijn dienstknecht, enkelvoud. Allereerst wordt daar de Heere Jezus Zelf mee bedoeld. Hij komt zeggen: bekeert u, want het Koninkrijk der hemelen is nabij gekomen. Nu is het zover.

Maar de genodigden begonnen zich te verontschuldigen. Ze verachten de maaltijd, ze slaan het af, ze hebben iets beters en belangrijkers te doen denken ze. We weten het: de farizeeën, de Schriftgeleerden, de overpriesters, ze hebben Jezus en Zijn rijk veracht, verworpen. Ze hadden iets beters en belangrijkers, hun eigen godsdienst en eer van het volk. Nee, dat rijk van God, laat maar. En dan zend de Vader Zijn Dienstknecht weer uit. Door heel Israel heen, naar gebieden buiten Israel. En dan de apostelen. Naar alle volken toe. Dwing ze in te gaan. Zo zendt de Heere Jezus nu Zijn dienaren uit. Om onder alle volken te roepen tot het Koninkrijk van God: gaat in. Want het koninkrijk der hemelen komt. Jezus komt terug. We leven in Adventstijd. Zijn rijk komt in volmaaktheid. Het avondmaal van de bruiloft van het Lam. Die dag komt. En voor die dag uit en tot aan die dag worden zondaren geroepen. Gedwongen om in te gaan. Wees bereid als Jezus komt, als Zijn Koninkrijk komt, dat je hoort bij de wijze maagden die ingaan in de feestzaal. En niet bij de dwaze maagden die begonnen buiten te staan. Dwing ze in te gaan, nu, in de Adventstijd van Zijn komst en koninkrijk.

En dan zijn in eerste instantie wij de genodigden. De genodigden die geroepen worden. Hoe zit dat precies? Ik dacht aan een verjaardag. Als jongens en meisjes jarig hopen te zijn dan maak je uitnodigingen. Al een paar dagen of soms een week van tevoren. Daar staat het op: die en dag is het mijn verjaardagsfeestje. Jij mag ook komen. En je maakt die kaart, die uitnodiging zo mooi mogelijk, ze moeten er wel zin in krijgen om te komen. Je zet er soms al iets op wat je ongeveer wilt gaan doen. Ze moeten er wel zin in krijgen. Dat is de uitnodiging, van tevoren. En dan op de dag zelf zie ik je op het schoolplein staan en dan roep je: kom, kom mee, nu gaan we naar mijn huis, nu mag je komen.

Gods verbond is uitgebreid vanuit Israel onder al de volken. En ook onder ons. En in het verbond worden wij genodigd. Al tevoren. Dat God ons wil hebben in Zijn Koninkrijk. Dat Hij onze God zal zijn. Dat Hij als Vader ons wil verzorgen, als Zoon ons wil verlossen, de Geest ons wil vernieuwen. Hij is gewillig om ons aan te nemen. Wij zijn genodigden. Welkom bij de maaltijd, welkom in Zijn Koninkrijk. Al voor wij werden geboren en verzegeld in de Heilige Doop. Welkom in Mijn rijk!

Daar ligt wat achter! Want de deur van dat rijk is dichtgeslagen door ons. De grendel van onze schuld zit ervoor. Hermetisch afgesloten.

Maar daar ligt nog meer achter: Daar ligt Gods raad achter. Daar ligt de komst van Jezus naar de wereld achter. Daar ligt Jezus' lijden en sterven achter. Dat dat Koninkrijk weer toegankelijk is. Dat Jezus de schuld heeft weggenomen, Gods toorn gestild, de vloek heeft ondergaan. Dat God Hem uit de doden heeft opgewekt en de Heilige Geest geschonken heeft. Dat ligt daar allemaal achter dat wij genodigden zijn in Gods verbond. Welkom in Zijn rijk. En de dienstknechten worden zondag aan zondag uitgezonden: gaat nu in. U bent genodigd, u bent welkom, gaat nu ook in. Bekeert u gelooft het Evangelie. Er is ruimte en heil in Christus. In Hem is vergeving van zonden en bekering van hart. Komt tot Hem, gaat in in Gods Koninkrijk.

2 geweigerd

Maar.....velen komen niet. Dat zou je van een bepaalde kant gezien niet verwachten. Als je genodigd bent voor een verjaardag, en op de dag zelf wordt je geroepen, daar zegt je toch geen 'nee' op? Wie slaat zo'n uitnodiging nou af? Voor een maaltijd, een bruiloft, een feestzaal, een koninkrijk van blijdschap? Hebben mensen dan iets nog mooiers te doen?

Luister maar. Daar is iemand, bent u het, jij het?, die zegt: ik heb net een akker gekocht en moet hem nodig gaan bezien of hij zaaklaar is, of dat ik nog onkruid moet bestrijden of moet bemesten. Och, had dat de volgende dag ook nog niet gekund? Het dagelijks werk. Je opleiding en cursussen voor je werk. Zo druk, zulke lange dagen. Het verdringt de aandacht voor Gods rijk. Het klemt de tijd voor God helemaal in elkaar. Het neemt de gedachten helemaal in beslag. En nee, als Gods Koninkrijk betekent, als geloof en bekering betekent dat ik moet inleveren op mijn werk, of opleiding, vertragen of stapje minder doen, nee, dat kan niet. is het zo dat daardoor bekering en geloof er niet van komen? Later, later, als het minder druk is.....

Daar is iemand, ben u het, ben jij het?, die heeft net 5 juk ossen gekocht. Dat is niet niks. Vijf juk, met één juk kun je ook ploegen en dorsen. Vijf is wel een hele luxe. En die wil ik gaan bekijken, mijn ogen over laten gaan en van genieten. Och, had dat de volgende dag ook nog niet gekund? Welvaart, rijkdom, je liefhebberijen, je bezigheden voor ontspanning. Dat waar je verzot op bent. Daar gaat wat tijd inzitten, wat aandacht. Je kan wat googelen en kijken en volgen. Het klemt de tijd voor God helemaal in elkaar. Het neemt je gedachten helemaal in beslag. En nee, als Gods Koninkrijk, als geloof en bekering betekent dat ik daarvan moet inleveren, dat ik aan God moet overlaten of het nog kan en mag en in hoeverre, nee, dat kan niet, dat is teveel gevraagd. Later, later als ik ouder ben....

Daar is iemand, bent u het, ben jij het?, die heeft net een vrouw getrouwd. Niks mis mee. Een gave van God. Huwelijk. Verkering, net als gezondheid. Vriendenkring. Familiebanden. Gaven van God. Maar....wie er genoeg aan heeft. Wie daardoor vergeet dat hij sterfelijk is, morgen sterven kan. Wie daardoor vergeet dat hij met God verzoend moet worden en klaargemaakt voor de eeuwigheid. En stel je voor als Gods koninkrijk, als geloof en bekering vraagt dat ik er anders mee om met gaan.... Och, nu niet aan denken, nu eerst genieten wat je hebt. Later, later....

Bent u het, ben jij het? Nu niet, nu nog niet, later. Het klinkt eigenlijk nog zo kwaad niet, niet zo gruwelijk, nog zo begrijpelijk en vriendelijk. Maar zo uit zich de vijandschap tegen God. Zo uit zich de verblinding van ons hart, het verzet tegen God. Zo uit zich dat wij in Adam verloren mensen zijn, geestelijk dood in zonden en misdaden. Je bent genodigd, je bent welkom. Je wordt geroepen, eraan herinnerd, vermaand, kom nou toch, zo vaak. Dan is buiten blijven eigen schuld. Helemaal eigen schuld. Gij het niet gewild. Gij hebt het koninkrijk verworpen en niet waardig geacht en verspeeld en afgeslagen. En waarvoor eigenlijk? Voor tijdelijk, kortstondig, vergankelijk geluk. Voor verontreinigd, altijd met doornen doorkruist geluk. Je slaat 100 miljoen ton goud af voor een paar kilo hout. Dat is dwaas, daar heb je in de hel spijt van, gruwelijk....

Maar het huis moet vol worden. Het is het welbehagen van de HEERE om met zondaren maaltijd te houden. Het is Zijn welbehagen om Zijn Zoon een bruid te bereiden. En daarom zend Hij dienstknechten uit naar anderen. Naar armen, verminkten, kreupelen en blinden in de buitenwijken van de stad, in de krottenwijken. Ga haastig uit. haastig: gedreven, vurig. En als er dan nog plaats is ga dan in de heggen en stegen en wie je daar vindt, daklozen, zwervers, dwing ze in te gaan. Er zijn er die niet wilden ingaan, maar er zullen er moeten komen. De maaltijd zal door gaan. Zijn rijk zal komen in heerlijkheid. Dwing ze in te gaan. Dwingen.

3 gedwongen

Dat klinkt ons niet zo gunstig in de oren. Maar je kunt op twee manieren dwingen. Je kunt dwingen met geweld, ook verbaal geweld. Dat wordt hier niet bedoeld. Maar je kunt ook dwingen met woorden. Overtuigen, de noodzaak aantonen. Dwingen. Dat is ten eerste de noodzaak aantonen. Dat het gericht komt. Dat we verloren zijn. Dat wij op weg zijn naar Gods rechterstoel. Dat wij op weg zijn om voor eeuwig verloren te gaan. Wij dan wetende de schrik des Heeren, bewegen de mensen tot het geloof. Alsof je gekeken hebt in een brandende schuur en je ziet kinderen ernaartoe

lopen. Je haalt ze weg, je roept ze naar terug. Alsof je gekeken hebt in de hel en mensen ernaar toe ziet lopen. Je roept ze terug. Dwingen in te gaan.

Ten tweede is het laten zien de rijkdom in de HEERE tov de dingen van dit leven. De rijkdom in de HEERE. Zijn liefde. Die Zichzelf gaf. Die Zijn bloed stortte. Ik voor u daar gij anders. Zijn heil. Vergeving, rechtvaardig voor God, zekerheid van het eeuwige leven, kind van de Vader. Blijvend, duurzaam, eeuwig, puur, onveranderlijk. En alles doordrenkt van die liefde. De liefde van Christus dringt ons. O, leer die liefde toch kennen. Zoek toch die liefde te vinden, kom toch tot Christus. Dwingen in te gaan.

Ten derde is het: betuigen dat de HEERE echt u, jou bedoeld. Juist aan mensen die het zich niet voor kunnen stellen om welke reden dan ook. Mensen die zich niet in kunnen denken dat God hen zoekt en bedoeld. En dat God hen zoekt en bedoeld zoals ze zijn, zonder ernst, zonder berouw, zonder verlangen. Ja, juist. God bedoelt u. We bidden u, ja u, van Christuswege, laat u met God verzoenen. Onverzoende, onbekeerde, onverlangende, u bedoelt de HEERE! Dwingen in te gaan.

En dan blijft over: gebed. Vurig, intens, volhardend: HEERE, geef Uw Geest, werk door Uw Geest, dat het Woord kracht doet.

Opdat Zijn huis vol worde. Dat is het doel. Zijn huis vol, zondaren winnen voor Gods rijk en voor Koning Jezus.

Gemeente, na 25 jaar is het voor de vraag, de spiegel: heb ik dit gedaan? Altijd, telkens weer, onvermoeibaar?
Hoevaak heb ik de ernst niet genoeg beseft, te weinig bewogen.
Hoevaak de rijkdom niet gevoeld en niet genoeg uitgestraald
Hoevaak zelf er zo ver vandaan en zo weinig doorleefd
Hoevaak zelf zo weinig zekerheid
Hoevaak zelf zoveel schaamte en angst voor mensen op de preekstoel of bij mensen thuis.
Hoevaak met niet als doel, enige doel dat Zijn huis vol wordt, maar dat men mij best goed en aardig zal vinden.

Na 25 jaar is dat de spiegel naar mezelf toe. En als het toch niet waar was: zo Gij in het recht wil treden en gadeslaan onze ongerechtigheden, wie zal dan bestaan? Maar neen daar is vergeving, altijd bij U geweest. Wat een wonder dat ik het toch nog doen mag, al 25 jaar.

En die spiegel houd ik maar naar alle ambtsdragers toe in de gemeente, leidinggevend op de clubs en verenigingen, ouders in de gezinnen, en ons allen in onze omgeving. Wij zijn geroepen anderen te dwingen in te gaan..... Gena o God gena. Wie ben ik dat ik het nog doen mag?

4 gekomen

En dan houden we de spiegel naar de andere kant toe. Voorzover er wel is aangedrongen en geestelijk gedwongen, wat is de vrucht bij u, jou geweest? Wat deden we ermee? Zijn wij als die oorspronkelijk genodigden die de roep hebben afgeslagen? Of zijn wij als die armen en daklozen die gekomen zijn? En hoe komt dat nou? Dat die ene groep niet wilde komen. en dat die anderen toch gekomen zijn?

Ds Verheul heeft erop gewezen in de bevestigingspreek en heeft de sleutel aangereikt die in deze gelijkenis ligt. Waarom die eersten niet kwamen en die laatsten wel. Kijk, die eersten die hadden allemaal wat. Die waren in bepaald opzicht rijk. Een akker gekocht, 5 juk ossen, net getrouwd. En zij wilden niet komen. Maar die anderen, die daarna genodigd waren, die hadden dat allemaal niet. Armen, verminkten, kreupelen, blinden, daklozen, zwervers. Zij komen wel. Allemaal mensen die iets niet hebben. Die getekend worden naar wat zij missen en niet bezitten. Daarin ligt de sleutel voor de verklaring van deze gelijkenis. En is dat geestelijk ook niet zo?

Wie rijk is die veracht het koninkrijk van God. Wie rijk is in en met zichzelf. Wie rijk is in goede werken en daarop steunt. Wie wat heeft waarmee hij denkt beter te zijn dan anderen. Waarmee hij voor God bestaan kan, waarmee hij God kan inwinnen voor zich, Gods gunst naar zich toe kan trekken, meer dan een ander. Die zal niet komen tot Christus.

Wie eigen rijkdom heeft en daarop steunt. Rijkdom aan verbond en doop. Aan kerkgang en avondmaalsgang. Rijkdom aan meelevendheid en ijver en inzet voor de gemeente. Rijkdom aan positie in de kerk of samenleving. Zo rijk dat we het vanzelfsprekend vinden om genodigd te zijn. Die zal tot Christus niet komen.

Wie rijk is aan geluk en daarop steunt. Rijk aan uitredingen en doorhelpingen van God. Rijk aan teksten die hij kreeg of gevoelens. Rijk aan bijzondere ervaringen en gevoel van Gods nabijheid. Rijk aan ernst of aan bevindingen. En daar genoeg aan heeft. Die zal tot Christus niet komen.

Wie steunt op bezit aan werken, rijkdom, ervaringen die zal Jezus niet achten, maar Hem voorbijgaan. Bent u dat, jij dat? Rijk met je goede werken, rijker dan anderen, rijk aan bezit van allerlei voorrechten, rijk aan ervaringen en uitredingen en daarop steunend. En daarmee rijk en verrijkt. En aan geen ding gebrek. Je kent Jezus niet, maar mist het ook niet. Gij weet niet dat gij zijt ellendig en jammerlijk en arm en blind en naakt. Bent u dat? Jij? Ik?

Wie komen er wel?

Armen. Te arm om voor God te kunnen bestaan. Te arm om Gods gunst te behalen of bereiken.

Verminkten. Geen goede hoedanigheden om God te kunnen behagen, geen

echt berouw, geen echt verlangen, geen echte gerichtheid op God.

Kreupelen. Geen macht om met God te kunnen wandelen, met God te kunnen leven.

Blinden. Geen zicht op hun schuld, geen op de eeuwigheid, op God, op genade.

Daklozen en zwervens. Die geen onderdak hebben voor hun ziel, geestelijk dakloos. Als de verzoeken van de duivel komen, als het gericht van God komt, geen schuilplaats, geen plek die veilig is.

Zij gaan in. Zij worden getrokken tot Jezus. Zij kunnen het niet laten. Zij hebben een Zaligmaker nodig. Een Borg en Middelaar, zij hebben Jezus nodig en komen aan. Zo volvoert God Zijn welbehagen, Zijn verkiezing. En echt, ik mag u dwingen, God bedoelt u. Ook u. Zijn verbond heeft het betuigd. De doop heeft het verzegeld. Zijn Woord bevestigt het: u word bedoeld, u word genodigd. Kom tot Christus. Alles is in Hem. Hij zegt: Ik raad u dat gij van Mij koopt, goud beproefd uit het vuur, witte klederen opdat gij moogt bekleed worden en ogenzalf opdat gij zien moogt. In Hem is alles. In Hem is de ruimte. Zijn offer is overvloedig genoegzaam voor de hele wereld. In Hem is gerechtigheid zuiver genoeg voor de grootste der zondaren. In Hem is genade, sterk genoeg voor het hardste hart. In Hem is de Geest, Die blinden de ogen opent. In Hem is heil om volkomen te bedekken voor de volle toorn van God. Kom tot Christus. Dat is het leven zoeken buiten jezelf in Hem. Gemeenschap met Hem ontvangen. Hij is rijk, liefdevol, en genadig, en heerlijk. Ik ben arm, vol verzet, geneigd tot kwaad en verdorven. Hij ontfermt Zich over mij en geeft en schenkt. En daarom kan ik Hem niet missen en ik mag ontvangen. Wederliefde tot Hem ontvangen.

Bent u ingegaan? Kent u deze Jezus? Zijn wij zelf ingegaan, ben ik ingegaan? Daar hangt het van af.

Of we horen zullen: gaat weg. of gaat in.

Gaat weg, rijk en verrijkt in uzelf, werker der ongerechtigheid, Ik heb u nooit gekend.

Gaat in, gij gezegenden Mijns Vaders. Komt aan de maaltijd. Delend in de gemeenschap met Christus, in de vreugde van het heil. Eeuwig aan de maaltijd van de bruiloft van het Lam. Onvergankelijk, onverderfelijk, onbevlekkelijk. U moest eens weten hoe groot die heerlijkheid en liefde is, u moest eens weten hoe erg de schrik des Heeren is, u moest eens weten hoe welmenend u geroepen wordt. O, gemeente, mag ik u , nee ik moet u dwingen. Kom, kom tot Christus.

Amen

